

Konzultácia: Na ceste k novej európskej susedskej politike

1. Dôležitosť budovania hlbších vzťahov s partnermi EÚ nie je spochybnená. Mala by sa ESP zachovať? Mal by jeden rámec naďalej pokrývať východ a juh?

ESP je perspektívnou politikou, ktorá má v súčasnom turbulentnom svete priestor, avšak musí sa aplikovať princíp „viac za viac“, aby pomoc krajinám ESP smerovala len tým krajinám, ktoré o túto pomoc stoja. ESP je naďalej jednotná politika pre krajiny susediace s EÚ, avšak je rozdelená geograficky na južnú a východnú dimenziu, ktorá reflektuje aktuálne spoločné výzvy regiónu.

2. Súčasný rámec ESP sa vzťahuje na 16 susedných krajín. Avšak na mnohé výzvy, ktoré majú EÚ a jej susedia spolu vyriešiť, nie je možné primerane reagovať bez toho, aby sa vzali do úvahy susedia susedov, alebo aby sa v niektorých prípadoch so susedmi susedov spolupracovalo. Mal by sa zachovať súčasný geografický rozsah? Mala by ESP umožňovať flexibilnejšie spôsoby práce so susedmi susedov? Ako môže EÚ prostredníctvom rámca ESP podporovať svojich susedov v ich vzťahoch s vlastnými susedmi? Čo by sa dalo urobiť lepšie, aby sa zabezpečila väčšia súdržnosť medzi ESP a vzťahmi EÚ s Ruskom, s partnermi v Strednej Ázii a v Afrike, najmä v regióne Sahel a v Africkom rohu, a s krajinami Perzského zálivu?

Súčasná situácia sa vymyká kontrole EÚ už pri krajinách susediacich s EÚ (preto je otvorená konzultácia) nielen ešte, aby podporovala susedov ich susedov. Určitá časť pomoci môže byť zabezpečená, avšak len pomocou konzultácií, nie však finančne. Geografický rozsah krajín je primeraný a malo by sa pokračovať v už prebiehajúcich projektoch, aby financie, ktoré už boli investované a plány, ktoré boli rozpracované nevyšli nazmar. Flexibilnejšia práca s jednotlivými krajinami by mohla byť prínosnejšou v dôsledku vyššej miery konzultácie a finančnej pomoci a priniesla by určitú mieru rivality medzi krajinami o prerozdelenie rozpočtu.

3. Aj keď sa ESP realizuje prostredníctvom inštitúcií EÚ, väčšia účasť členských štátov by mohla viesť k lepším výsledkom. Ako by mohol komplexnejší prístup s aktívnejšou účasťou členských štátov zvýšiť politickú váhu ESP? Uprednostnili by partneri posilnenie spoluzodpovednosti za túto politiku?

Z historického hľadiska sa krajiny venujú len politikám, ktoré sa ich alebo jej obyvateľov dotýkajú. Väčšia miera zapojenosti členských krajín by síce otvorila diskusiu aj pre väčší okruh zainteresovaných krajín, ale nebola by dostatočne zaujímavá pre tie, ktorých sa to geograficky alebo iným spôsobom týka.

4. V rámci ESP sa vypracovali a uplatňujú nástroje na užšie politické pridruženie a hospodársku integráciu partnerov usilujúcich sa o dosiahnutie tohto cieľa vrátane rozsiahlych dohôd, ako sú dohody o pridružení a prehĺbené a komplexné zóny voľného obchodu. Sú dohody o pridružení a prehĺbené a komplexné zóny voľného obchodu správnym cieľom pre všetkých, alebo by sa mali vypracovať viac individualizované alternatívy s cieľom zohľadniť rôzne záujmy a ambície niektorých partnerov?

Ak by niektoré krajiny z vyššie uvedených prístupov nevedeli nájsť pre seba uplatnenie, určitá miera flexibility je vítaná a mohla by v miernejších krokoch – tak, ako to krajina pri svojej politickej a sociálnej situácii zvláda – si uplatniť rozdielne spôsoby zaobchádzania.

5. Akčné plány ESP vymedzili rozvoj vzťahov medzi EÚ a väčšinou partnerov ESP. Sú akčné plány ESP tým správnym nástrojom na prehĺbenie našich partnerstiev? Sú pre niektorých partnerov príliš široké? Profitovala by EÚ a jej partneri z užšieho zamerania a väčšej prioritizácie?

Akčné plány môžu vyznievať pre krajiny ESP ako „nútený“ program, ktorý sa zaviazali plniť bez ohľadu na situáciu v krajine a časový harmonogram plnenia. Preto sú častokrát v Správach o pokroku uvedené nesplnené ciele v závislosti na meniacom sa turbulentnom prostredí, ktoré však pri väčšej miere prioritizácie mohli byť prospešné pre krajiny ESP ako aj EÚ.